

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítéltábla a Kocsondi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kocsondi Emese ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek - dr. Erdélyi Miklós ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alatti lakos (tartózkodási helye: ...) alperes ellen törvényes öröklésből kiesés megállapítása és egyéb iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2008. július 11. napján kelt 1.P.21.710/2007/25. számú ítélete ellen a felperes 26. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben és akként változtatja meg**, hogy kötelezi a felperest, fizessen meg az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak 900.000.- (Kilencszázezer) Ft elsőfokú eljárási illetéket.
Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000.- (Háromszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget, valamint az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak 900.000.- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS :

Az alperes a 2002. október 26. napján elhalálozott néhai **/örökhagyó neve/** házastársa. A felperes a néhai unokaöccsének gyermeke.

Az örökhagyó a 2001. október 9-én kelt végrendeletében a halálakor meglévő összes ingó és ingatlan vagyona, illetve követelése általános örökösévé **/személy 1/-et és /személy 2/-et** 1/3 - 1/3-ad, a felperest és testvérét, **/személy 3/-at** 1/6 - 1/6 arányban nevezte. A végrendeletben feltüntette az akkor tulajdonában álló ingatlanilletőségeket, illetve ingóságokat, valamint devizaszámlán szereplő összeget. Rögzítette, hogy a **cím 1** és a **cím 2** ingatlanokban található ingóságokról 32 db fényképfelvétel készült, az ingóságok tulajdonától megválni nem szándékozik, amennyiben ez megtörténne, úgy azt végrendeletéből kifejezetten törölni fogja. Az alperest illetően akként rendelkezett, hogy őt kötelesrészre szorítja.

E végrendeletet 2001. október 14. napján azzal egészítette ki, hogy az okiratban tételesen felsorolt ingóságok és ékszerek örökösévé a felperest nevezte.

Az eljáró közjegyző 5317.Kjő.79/2003/28. számú ideiglenes hagyatékátadó végzésével a hagyatékot a fentiekben írt végintézkedés alapján ideiglenes hatállyal adta át a végrendeleti örökösöknek. Figyelmén kívül hagyta az örökösök által csatolt ún. hiánylistán szereplő vagyontárgyakat, tekintettel arra, hogy azok hagyatékhoz tartozását az alperes vitatta.

A Csongrád Megyei Bíróság 4.Pkf.21.545/2005/1. számú végzésével - az alperes fellebbezése folytán eljárva - az ideiglenes hagyatékátadó végzés nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta akként, hogy mellőzte a jelen per alperesének a birtokában lévő, a hagyatékátadó végzés II/7. pontjában felvett ékszerek letétbe helyezésére történő felhívását, egyebekben a hagyatékátadó végzést helybenhagyta. Alaptalannak találta a jelen per alperesének a hagyatékátadó végzésében leltározott hagyaték fele részének kötelesrész címén történő átadására vonatkozó fellebbezési kérelmét.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az öröklésből kiesett, mert közte és az örökhagyó között az életközösség az öröklés megnyíltát megelőzően már mintegy 10 évvel korábban megszakadt, amikor az alperes **/személy 4/-val** létesített kapcsolatot és hozzá költözött. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a keresetleveléhez mellékelte ún. hiánylistán feltüntetett, illetve a 6/F/1. sorszámú beadványában megjelölt ingóságok az örökhagyó hagyatékához tartoznak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint az örökhagyóval házasságkötésüktől kezdődően a néhai haláláig fennállt az életközösség. Tagadta a felperes által felsorolt vagyontárgyak hagyatékhoz tartozását.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperesnek nem sikerült azt bizonyítania, hogy a Ptk. 601. § (1) bekezdése alapján az alperes öröklésből való kiesésének feltételei fennállnak. A tanúvallomások Pp. 206. § (1) bekezdése alapján történő mérlegelésével arra a következtetésre jutott, nem állapítható meg, hogy az életközösség az örökhagyó halálát megelőzően az alperes és a néhai között megszakadt. A felperes által felajánlott bizonyítást nem találta alkalmasnak annak megállapítására, hogy a keresetben megjelölt vagyontárgyak az örökhagyó tulajdonában voltak halálának időpontjában, és ezáltal azok a hagyatéki vagyon körébe tartoznának.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel annak kereseti kérelme szerinti megváltoztatása iránt. Fellebbezésében a bizonyítékok elsőfokú bíróság általi mérlegelését támadta. Az egyes tanúvallomásokat részletesen értékelve rámutatott arra, bizonyított, hogy az életközösség az alperes és a néhai között annak halálakor már nem állt fenn. Álláspontja szerint a hagyatéki vagyontárgyakra vonatkozó kereseti kérelem kapcsán az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel kellő alapossággal, a szükséges bizonyítást nem folytatta le, ezért ítélete megalapozatlan.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **nem alapos**.

A felperes keresetében az alperes öröklésből való kiesésének, továbbá az általa megjelölt vagyontárgyak hagyatéki jellegének megállapítását kérte. Mindkét kereseti kérelme megállapításra irányul.

A Pp. 123. §-ának második fordulata alapján megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A megállapítási keresetnek a hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján az alábbi együttes feltételei vannak:

- a jogvédelem szükségessége, és a
- a követelés teljesítésének kizártsága.

Bármely konjunktív feltétel hiányában ilyen kereset nem indítható, illetve a keresetet el kell utasítani.

A jogvédelem szükségessége azt jelenti, hogy legyen a felperes oldalán olyan anyagi jogi jogosultság, amely vélelemre szorul. Ennek fennállása az alperes öröklésből való kiesése kapcsán előterjesztett kereseti kérelmet illetően nem állapítható meg.

A hagyatéki eljárásban a közjegyző az örökhagyó hagyatékát a felperesnek és örökös társainak adta át az örökhagyó írásbeli magánvégrendelete alapján az alperes, mint túlélő házastárs kötelesrész iránti igényének figyelmen kívül hagyásával, a figyelembe nem vett igényeit illetően őt perre utasítva.

A Csongrád Megyei Bíróság 4.Pkf.21.545/2005/1. számú végzésében a hagyatékátadó végzésben leltározott hagyaték fele részének kötelesrész címén történő átadására vonatkozó alperesi fellebbezési kérelmet alaptalannak találta és e vonatkozásban a hagyatékátadó végzést helybenhagyta. A hagyatékátadó végzéssel átadott hagyatéki vagyontárgyakat illetően tehát nincs a felperesnek olyan jogvédelmi érdeke, amely indokolná az alperes kiesésére vonatkozó megállapítási kereset előterjesztését. Az alperesnek állt volna érdekében, hogy öröklési igényét érvényesítse a felperessel, illetve örököstársaival szemben. A felperesnek e perben lett volna lehetősége arra, hogy az öröklésből való kiesésre hivatkozzék. Olyan tényre vonatkozóan, amelyre konkrét perben védekezésnek hivatkozni lehet, nincs helye - jog megóvása címén - megállapítási kereset előterjesztésének (BH. 1985/195.).

Nem állnak fenn a megállapítási kereset feltételei a megjelölt vagyontárgyak hagyatékhoz tartozó voltának megállapítása iránti keresetet illetően sem.

A Ptk. 673. § (1) bekezdése szerint az öröklés az örökhagyó halálával nyílik meg.

A (2) bekezdés értelmében pedig az örökös az öröklés megnyíltával a hagyatékot, illetőleg annak neki jutó részét vagy meghatározott tárgyát (örökség) - elfogadás vagy bármely más jogcselekmény nélkül - megszerzi.

A Ptk. 682. §-a szerint több örököst a hagyatéki osztály előtt közösen illeti meg a hagyatéki vagyon.

A hivatkozott rendelkezésekből következik, hogy a felperes, mint az örökhagyó egyik örököse, az örökhagyó halálának időpontjában a végrendelet szerinti arányban tulajdonjogot szerzett a hagyatékhoz tartozó vagyontárgyakon.

A felperes állította, hogy az általa megjelölt ingóságok az örökhagyó hagyatékához tartoznak, a hagyatéki leltárban azért nem szerepelnek, mert azt az alperes elrejtette, illetve azok egy részét az örökhagyó halálát követően értékesítette. Mindezek alapján a felperes jogosult ezen ingóságok kiadását, illetve értékének megtérítését kérni. Ez következik a hagyatéki eljárásról szóló 6/1958. (VII. 4.) IM. rendelet (R.) 60. § (4) bekezdésében írtakból is. Annak folytán ugyanis, hogy a bíróság a vitás öröklési igényt jogerős ítéletével elbírálja, a hagyatéki eljárás lezárul, a közjegyzőnek további teendője nincs, csupán az eljárást befejező végzést kell hoznia annak megállapítása mellett, hogy a bíróság jogerős ítéletével a hagyatékra vonatkozóan minden igényt rendezett (BH. 1981/109.). A bíróság tehát az előtte indult perben véglegesen rendezte a vitás öröklési igényt, ezért az e perben előterjesztett keresetnek marasztalásra kell irányulnia. Erre tekintettel e kereseti kérelem kapcsán hiányzik a megállapítási kereset teljesítés kizártságára irányuló feltétele.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét el kellett volna utasítania. Az ítéletábra kifejtett jogi álláspontjára tekintettel a felperes fellebbezése érdemben nem bírálható felül.

A másodfokú eljárásban az ítéletábra a felperestől a részére engedélyezett személyes költségmentességet megvonta és egyidejűleg illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesítette, ezért pervesztessége folytán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.

A pertárgy értékét 25.282.315.-Ft-ban határozta meg, amely magában foglalja egyrészt az ingóságok felperes által a másodfokú tárgyaláson megjelölt 20.000.000.-Ft értékét, továbbá a kiesést illetően előterjesztett kereseti kérelme kapcsán a hagyatékátadó végzés szerinti 15.846.946.-Ft hagyaték értékének a felperest megillető hányadához igazodó összeget, amely 5.282.315.-Ft, tekintettel arra, hogy az öröklésből való kiesés csak a peres felek egymás közötti viszonyában mondható ki (Ptk. 601. § (3) bekezdés, Legfelsőbb Bíróság PK. 85. számú állásfoglalás).

A fentiekben írtakra tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalással a Pp. 253. § (3) bekezdésében írtakra - a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben - a per főtárgya tekintetében hozott, érdemben helyes döntést - a fentebb kifejtett eltérő jogi indokok alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b/ pontja (4) és (6) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjat magában foglaló másodfokú perköltség, valamint az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárás illeték megfizetésére.

S z e g e d, 2008. december 17.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró